

Krediidiandjate sektori II kvartali 2018 ülevaade

2018. aasta teise kvartali lõpus tegutses Eesti turul 52 krediidiandjat ja 8 kredidivahendajat. Pankadega samasse konsolideerimisgruppi kuuluvaid ehk erandi alusel tegutsevaid krediidiandjaid oli turul 12.

Krediidiandjate laenuportfelli jääk kasvas 2018. aasta teises kvartalis 5,2% ehk 47 miljonit eurot ning ulatus 954 miljoni euroni. Suurim osa kasvust, 39 miljonit eurot, tuli sõiduki liisingult.

Põhinäitajad	I kvartal 2018	Muutus	II kvartal 2018
Laenuportfelli jääk	907 mln €	?	954 mln €
Lepingute arv	501 086 tk	?	493 349 tk
Puhas intressitulu	28,8 mln €	?	25,4 mln €

Krediidiasutustega seotud ettevõtetele kuulus 80% krediidiandjate laenuportfelli jäägist ehk 768 miljonit eurot. Nende hulgas on suurima turuosaga Swedbank Liising AS (25%), Nordea Finance Estonia AS (22%) ja AS SEB Liising (20%). 2017. aasta lõpus võttis Coop Finants AS Krediidipank Finants ASilt üle laenuportfelli, mistõttu Coop Finants ASi turuosa suurenes aastataguse perioodiga võrreldes 3%lt 5%ni.

Ülejäänud ehk 20% turust on katnud tegevusloa alusel tegutsevad krediidiasutustega mitteseotud krediidiandjad. Nende hulgas on suurima turuosaga endiselt IPF Digital Estonia OÜ ja Koduliising AS (mõlemad 3%) ning Creditstar Estonia AS (2%).

Laenuportfelli kvaliteet (aluseks viivises olevate laenude osakaal) krediidiasutustega seotud krediidiandjatel ja tegevusloa alusel tegutsevatel muudel krediidiandjatel on väga erinev. Pankadega mitteseotud krediidiandjate laenuportfellide kvaliteet jääb alla erandi alusel tegutsevate krediidiandjate tarbijakrediidi portfellidele peaaegu kõikides laenuliikides.

Pankadega seotud krediidiandjatel on kõige madalama kvaliteediga muu vara liising – üle 90 päeva viivises olevate laenude osakaal oli 1,9%. Tegevusluba omavate krediidiandjate puhul oli selleks muu rahaline krediit (sisuliselt tagatiseta väikelaen) – 11,4% portfelist. Muu rahaline krediit on ühtlasi nende levinuim toode osakaaluga 54% kogu portfelist.

2018. aastal väljastas tegevusluba omavatest krediidiandjatest tagatiseta väikelaenu (liik „muu rahaline krediit“) 29 krediidiandjat, sh 20-I krediidiandjal oli osa laenudest viivises ning omakorda 11-I nendest ületas üle 90 päeva viivises olevate laenude osakaal 30%.

Peamised arengusuunad ja riskid

-
- Krediidiandjate laenuportfelli kvaliteet erineb oluliselt ning sõltub tarbijakrediidi liigist. Tagatiseta ja sihtotstarbeta tarbimislään (nn kiirlään) on tunduvalt halvema kvaliteediga kui on vastavad näitajad teistes tarbimislään segmentides (hüpoteeklään, liising).
 - Keskmine tarbimisläänude kulukuse määr pankadega seotud krediidiandjatel erineb oluliselt muudest krediidiandjatest – keskmine tarbimisläänude (liising, muu rahaline krediit ja järelmaks kokku) kulukuse määr pankadega seotud krediidiandjatel oli 9% ja muudel krediidiandjatel 44%. Pankadel oli tarbimisläänude kulukuse määr keskmiselt 20%.
 - Olulisim risk krediidiandjate sektoris on ettevõtjate suutlikkus täita vastutustundliku laenamise nõudeid. Kuivõrd vastutus vastutustundliku laenamise nõuete kohase täitmise eest lasub krediidiandja juhtidel, on üheks riskiks krediidiandja kui organisatsiooni struktuuriline ülesehitus. Teine suurem riskikoht on krediidiandja soov ja võimekus täita vastutustundliku laenamise nõudeid ning kontrollida tarbija esitatud teavet.
 - Viimasel ajal on täheldatav tendents, kus osad krediidiandjad soovivad oma tegevusluba kehtetuks tunnistada. Selle soovi taga võib olla mitmeid põhjuseid, näiteks turul valitsev tihe konkurents, seadusest tulenevad ranged nõuded, uue tegevussuuna leidmine.

[Krediidiandjate ja kredidivahendajate sektori kvartali ülevaated](#)

Viimati muudetud 13.12.2018